

BIURO

Scenariusz inspirowany pracą Karoliny Breguły *Biuro tłumaczeń sztuki*

PRZEBIEG ĆWICZENIA

Wprowadzenie

Zastanówcie się czy na obraz, rzeźbę albo np. fotografię trzeba patrzeć zawsze tak samo? Wskażcie, które elementy wpływają na odbiór obiektu w galerii czy muzeum? Jakie znaczenie ma tytuł utworu? Czy to co przedstawia utwór jest ważne? Jak wpływa to na jego wygląd i odwrotnie czy forma zmienia znaczenie przedstawienia? Czy istotne są skala, kolor, materiał z jakiego jest wykonane dzieło? Czy sposób wyeksponowania jest ważny? Zastanówcie się co to jest interpretacja? Czy tylko autor może mówić o czym opowiada dana praca? Kto może oceniać dzieło sztuki? Czy to jak patrzymy na dzieło zmienia jego odbiór? Co dzieje się gdy patrzymy na dzieło z dystansu, a co gdy podchodzimy do niego blisko?

Obejrzyjcie stronę internetową www.biurotlumaczen.art.pl. Interpretacje, które przeczytacie mogą odbiegać od tego co na temat pracy mówi autor bądź krytyk. Zobaczycie, że na każde dzieło artystyczne można patrzeć na wiele sposobów. Często osoby, które nie zajmują się zawodowo sztuką, nie są artystami, historykami sztuki, krytykami, kuratorami odnajdują w pracach artystycznych treści, które profesjonaliści pomijają. Świeże spojrzenie może wniesić nowy sposób odczytania dzieła.

W finale warsztatu poznacie oficjalne objaśnienie wybranych dzieł i porównacie je z waszymi własnymi interpretacjami. Podobnie jak w Biurze Tłumaczeń Sztuki będziecie zamawiać i odpowiadać na zamówione interpretacje.

Przygotowanie

W każdym większym mieście znajdują się kolekcje sztuki. Znajdziemy je w Muzeach Narodowych, Centrach Sztuki Współczesnej czy w Muzeach

Sztuki. Również galerie eksponują prace na wystawach czasowych. Wybierzcie się na jedną z takich prezentacji. Najlepiej gdyby to była wystawa prac, których nie znacie. Jeśli nie macie możliwości odwiedzenia jednego z tych miejsc, do zadania mogą wam posłużyć reprodukcje prac znalezione w albumach lub w internecie.

Podzielcie się na 5 grup. Ustalcie numer grupy. Każda grupa ma za zadanie przygotować jedną reprodukcję. Wybierzcie taką pracę, która wydaje się najbardziej intrygująca, o której chcielibyście dowiedzieć się więcej. Jeżeli odnaleźliście konkretne dzieło na wystawie, możecie zrobić zdjęcie, a najlepiej kilka pokazujących ją z różnych punktów widzenia. Jeżeli jest to obraz, grafika czy fotografia zadbajcie o to, żeby wśród zdjęć znalazło się takie, które pokaże skalę pracy. Najłatwiej zrobić to fotografując stojącą przy niej osobę. Podejdźcie też bliżej, żeby udokumentować detale. Jeżeli wybrana przez was praca jest trójwymiarowa (rzeźba, instalacja artystyczna) pamiętajcie o sfotografowaniu jej z kilku stron. Jeśli wybieraliście zdjęcia z albumu lub z internetu postarajcie się znaleźć kilka ujęć ukazujących skalę, detal, różne punkty widzenia.

Działanie

Przygotujcie drukowane wersje reprodukcji w czterech egzemplarzach oraz 8 kopert. Każdą kopertę oznaczcie numerem swojej grupy. Do czterech z nich włożcie reprodukcje wybranej przez was pracy i rozdajcie pozostałym grupom. Podobnie postąpcie z czterema pustymi kopertami. W ten sposób każda z grup dostanie 8 kopert. 4 z reprodukcjami i 4 puste. Każda grupa będzie miała za zadanie zrobić 2 opisy różnych dzieł bazując na oficjalnych interpretacjach (opracowanie z katalogu, notka kuratorska, wypowiedź artysty czy informacja w książce o historii sztuki) oraz dwa opisy dwóch kolejnych utworów wizualnych bazujące tylko na swoich wrażeniach, obserwacjach czy refleksjach. W obu przypadkach postarajcie się odpowiedzieć na pytania: co? dlaczego? w jaki sposób? po co? W ten sposób każda z grup otrzyma cztery reprodukcje różnych dzieł. Do dwóch z nich przygotowuje interpretacje oficjalne, a do trzeciego i czwartego nieoficjalne.

Weźmy przykładowo czarny kwadrat na białym tle Malewicza. Odpowiedź na pytanie „co?” mogłaby brzmieć: obraz olejny na płótnie przedstawiający czarną figurę geometryczną. Odpowiedź na pytanie „dlaczego?” będzie różniła się w zależności od tego czy posłużymy się wypowiedzią artysty bądź historyka sztuki, czy sami będziemy się starali zgadnąć intencję autora. W drugim przypadku mogłoby być to na przykład sugestia, że powodem powstania dzieła była chęć utrwalenia nocnego widoku z okna. Odpowiedź na pytanie „w jaki sposób?” mogłaby brzmieć; poprzez zestawienie kontrastowych barw i rezygnację z detali; „po co?” żeby otrzymać bardzo prosty portret wnętrza i tego co na zewnątrz. Wasze odpowiedzi mogą być znacznie bardziej rozbudowane niż nasz krótki przykład. Postarajcie się na każde pytanie odpowiedzieć kilkoma zdaniami. Oczywiście oficjalnych interpretacji obrazu Kazimierza Malewicza musicie poszukać w źródłach tekstowych.

Nie bójcie się nawet najbardziej szalonych pomysłów interpretacyjnych. Ważne tylko żeby były uzasadnione formą pracy. Pomoże wam w tym odpowiedź na pytanie „w jaki sposób?”.

Osoba prowadząca określi co ma znaleźć się w pustych kopertach, w taki sposób, żeby każda z prac została dwukrotnie opisana na bazie źródeł i dwukrotnie opisana na podstawie fantazji uczestników warsztatu.

Przygotowane przez was opisy włożcie do odpowiednich kopert tak, aby koperta z reprodukcjami o określonym numerze zgadzała się z opisami dzieła. Otrzymamy wtedy dwa opisy oficjalne i dwie autorskie interpretacje do każdego z dzieł.

Zakończenie:

Niech teraz wszystkie koperty wrócą do wyjściowych grup. Grupa 1 powinna otrzymać wszystkie koperty z numerem 1. Grupa 2-ga 8 kopert z nr 2 i tak dalej.

Każda z grup prezentuje wybraną przez siebie pracę i dotyczące jej opisy. Porozmawiajcie o ćwiczeniu. Spróbujcie odpowiedzieć na pytania:

Jak wam się razem pracowało?

Czy bardziej odpowiadało ci szukanie oficjalnej interpretacji, czy wymyślenie własnej? Dlaczego?

Czy łatwo było zorientować się które z interpretacji są oficjalne, znalezione w źródłach, a których autorami są twoi koledzy?

Czy odpowiedzi dotyczące wybranej przez twoją grupę pracy są jedynymi odpowiedziami które można uzyskać?

Spróbuj stworzyć własną interpretację!

Co było dla ciebie łatwe, a co trudne?

Co sprawiło ci szczególną satysfakcję?

Inne uwagi:

Przewidywany czas trwania wynosi min. 1,5 godziny. Na każdy opis przewidziane jest około 15 min przy założeniu, że wizyta w galerii lub szukanie prac odbywa się wcześniej. Ważne jest, żeby każda grupa zaproponowała inną pracę. Jeśli ilość uczestników jest mniej liczna mogą podzielić się na trzy grupy. Uzyskamy wtedy jedną oficjalną interpretację i jedną autorską. Kopert musi być wtedy odpowiednio mniej. Warto zadbać o estetykę warsztatu (kolorowe koperty, dobrej jakości reprodukcje, czytelne opisy).

Wzornik - narzędzie do nauki postępowania się obrazem

www.wzornik.monikamaslon.art.pl

Zrealizowano w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.